

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΟΡΟΛΟΓΙΑ

Άτομο με διαταραχή χρήσης αλκοόλ
Άτομο με επιβλαβές πρότυπο χρήσης αλκοόλ

Άτομο σε ανάρρωση ή μακροπρόθεσμη
ανάρρωση
Άτομο που έχει κάνει χρήση ψυχοδραστικών
ουσιών / Ναρκωτικών στο παρελθόν

Θετικό τεστ (σε τεστ χρήσης ουσιών)
Θετικό αποτέλεσμα στο τεστ

Αρνητικό τεστ (σε τεστ χρήσης ουσιών)
Αρνητικό αποτέλεσμα τεστ

Διαταραχή χρήσης ουσιών
Επιβλαβές πρότυπο χρήσης
Μη ιατρική Χρήση ουσιών

Άτομο που κάνει επιβλαβή χρήση
Επιβλαβές πρότυπο χρήσης
Διαταραχή χρήσης ουσιών
(συμπεριλαμβανομένων
των συνταγογραφούμενων φαρμάκων
που χρησιμοποιούνται διαφορετικά
από αυτά που συνταγογραφούνται)

Μωρό που γεννήθηκε από γονέα που έκανε
χρήση ουσιών/ναρκωτικών ενώ ήταν έγκυος
Μωρό με σημάδια στέρησης από προγεννητική
έκθεση σε ουσίες / ναρκωτικά
Νεογέννητο που εκτέθηκε σε ουσίες
Μωρό με σύνδρομο νεογνικής αποχής
Μωρό με φάσμα διαταραχής εμβρυικού
αλκοολισμού

Άτομο / άτομα που ζουν σε χώρους κράτησης
Άτομο που στερείται της ελευθερίας
του ως αποτέλεσμα καταδίκης για αδίκημα

Άτομο που ζει με τον ιό HIV

ΜΗ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΟΡΟΛΟΓΙΑ / ΟΡΟΛΟΓΙΑ ΠΟΥ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ

Αλκοολικός
Μεθύστακας

Πρώην χρήστης
Πρώην εξαρτημένος

Βρώμικο / Λερωμένο (ως τεστ)
Αποτυχημένο τεστ χρήσης ουσιών

Καθαρό (ως τεστ)

Συνήθεια

Κατάχρηση

Εθισμένο μωρό

Φυλακισμένος
Τρόφιμος
Παραβάτης

Μολυσμένο άτομο / κρατούμενος με HIV

Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την **ορολογία για τη χρήση ουσιών / ναρκωτικών** συμπεριλαμβανομένων και των διαταραχών

ΑΡΧΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ
ΕΞΑΡΤΗΣΕΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Το παρόν έντυπο έχει βασιστεί στις τρέχουσες συζητήσεις του Μεσογειακού Δικτύου (MedNET) της Ομάδας Πομπιντού / Συμβουλίου της Ευρώπης. Το θέμα της καταλληλότητας της ορολογίας που χρησιμοποιείται στον χώρο των εξαρτήσεων προέκυψε κατά τη διάρκεια της 28^{ης} Ολομέλειας του MedNET στις 18-19 Οκτωβρίου 2022 στο πλαίσιο της Κυπριακής Προεδρίας και συζήτησης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και τα άτομα που κάνουν χρήση ναρκωτικών στην περιοχή της Μεσογείου με βάση τη δημοσίευση ISBN PG 2022 σχετικά με την κατάσταση σε 18 χώρες του MedNET.

Στο πλαίσιο της ανάπτυξης Στρατηγικών για την αντιμετώπιση των εξαρτήσεων βασισμένη στα Ανθρώπινα Δικαιώματα των ανθρώπων που επηρεάζονται από τη χρήση ουσιών, η Αρχή Αντιμετώπισης Εξαρτήσεων Κύπρου προωθεί μια ανθρωποκεντρική ορολογία. Η γλώσσα και ο τρόπος που αντιλαμβανόμαστε τον κόσμο γενικότερα αλλάζει, το ίδιο και η ορολογία που χρησιμοποιούμε σε αυτόν τον τομέα. Ο κύριος σκοπός μας είναι να αντιμετωπίζουμε τους ανθρώπους με περισσότερη αξιοπρέπεια και σεβασμό και να χρησιμοποιούμε μια προσωπομετρική προσέγγιση.

Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι οι όροι που έχουν θεσπιστεί μέχρι στιγμής δεν είναι απαλλαγμένοι από το στίγμα. Η αναφορά σε άτομα ως χρήστες ναρκωτικών στιγματίζει και φέρει μια προκατάληψη επειδή η εστίαση είναι στη συμπεριφορά και όχι στο άτομο. Επιπλέον, ο όρος «καταπολέμηση» προδιαθέτει την κοινωνία για έναν αγώνα, έναν αγώνα όχι μόνο ενάντια στις ουσίες αλλά και ενάντια στους ανθρώπους που κάνουν χρήση αυτών των ουσιών. Ποιος θα συνεχίσει να χρησιμοποιεί τη φράση «πόλεμος κατά των ναρκωτικών»; Αξίζει να σημειωθεί ότι, ενώ πολλές χώρες χρησιμοποιούν τους όρους που χρησιμοποιούνται στην Ευρωπαϊκή Έκθεση για τα ναρκωτικά του ΕΚΠΝΤ, οι όροι αυτοί περιγράφουν κυρίως πρότυπα χρήσης διαφόρων ουσιών και όχι όρους που περιγράφουν τα ίδια τα άτομα που κάνουν χρήση αυτών των ψυχοτρόπων ουσιών.

Επομένως, το παρόν έντυπο αποτελεί μια προσπάθεια εντοπισμού προβληματικής ορολογίας που δίνει προτεραιότητα στον άνθρωπο και δεν επικεντρώνεται απλώς σε όρους όπως η χρήση και η κακή χρήση. Στόχος της είναι να επιτευχθεί συναίνεση για μια ουδέτερη και σεβαστή γλώσσα σε σχέση με τα άτομα που κάνουν χρήση ψυχοτρόπων ουσιών, έτσι ώστε οι άνθρωποι να μην καθορίζονται από την εμπειρία και τη συμπεριφορά τους, αλλά να τους παρέχονται οι πόροι για να ζουν με αξιοπρέπεια και σεβασμό ανεξάρτητα από τη διάγνυσή τους.

Μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως οδηγός για επαγγελματίες υγείας, ερευνητές, υπεύθυνους χάραξης πολιτικής για την προώθηση μιας εποικοδομητικής και ανθρωπιστικής γλώσσας, τη συμμετοχή των ανθρώπων και τον σεβασμό των προτιμήσεών τους, την προτεραιότητα των ατόμων έναντι των χαρακτηριστικών τους με τη χρήση γλώσσας χωρίς στίγμα και την καλλιέργεια αυτογνωσίας. Η αλλαγή της ορολογίας θα πρέπει επίσης να επεκταθεί στις εθνικές κυβερνήσεις, τους νομοθέτες, τα δικαστικά συστήματα και τους διεθνείς οργανισμούς. Επιπλέον, ιδιαίτερη έμφαση πρέπει επίσης να δοθεί στους επαγγελματίες των μέσων ενημέρωσης, διότι η ορολογία τους μπορεί να επηρεάσει την κοινή γνώμη, τις απόψεις των πολιτικών και των δημοσίων υπαλλήλων.

Ταυτόχρονα, γνωρίζουμε ότι η προτεινόμενη γλώσσα δεν είναι καθολική και ούτε η καταλληλότητα των όρων είναι απόλυτη. Μπορεί να γίνει αντιληπτή διαφορετικά από διαφορετικούς πληθυσμούς και αυτή η αντίληψη θα αλλάξει επίσης με την πάροδο του χρόνου.

Είναι επίσης πιθανό να προκύψει ένταση όταν προσπαθούμε να προωθήσουμε τη χρήση γλώσσας χωρίς στίγμα και ταυτόχρονα να είμαστε συνοπτικοί και αποτελεσματικοί σε έγγραφα πολιτικής, κατευθυντήριες γραμμές και επιστημονικές δημοσιεύσεις. Ωστόσο, προτρέπουμε όλους τους επαγγελματίες να μην θυσιάσουν τη γλώσσα χωρίς στίγμα και να έχουν κατά νου ότι τα επίθετα μπορούν να προκαλέσουν περαιτέρω βλάβη και να αποτρέψουν τους ανθρώπους από το να ζητήσουν βοήθεια. Διακυβεύονται οι ζωές ανθρώπων που ιστορικά ζουν στο περιθώριο. Έτσι, παρά την ένταση στην επίτευξη συναίνεσης, αξίζει τον κόπο να θυσιάσουμε ίσως την αποτελεσματικότητα υπέρ της ακρίβειας και της δυνατότητας ελαχιστοποίησης του στίγματος και περαιτέρω βλάβης.

Μιλώντας με σεβασμό και χρησιμοποιώντας την κατάλληλη γλώσσα για την περιγραφή των ατόμων με διαταραχές χρήσης ουσιών μπορεί να ενισχύσει τη δέσμευσή τους στις υποστηρικτικές υπηρεσίες και στην πραγματικότητα, την υγεία και την ευημερία τους, καθώς και την αποτελεσματικότητα των κοινωνικών πολιτικών και των πολιτικών δημόσιας υγείας. Επομένως, είναι ζωτικής σημασίας να προσπαθήσουμε όλοι να χρησιμοποιήσουμε ένα κατάλληλο λεξιλόγιο και τρόπο επικοινωνίας που ενσωματώνει σεβασμό, αξιοπρέπεια και ανθρωπιά για όλους τους ανθρώπους, που είτε αντιμετωπίζουν προβλήματα με τη χρήση ναρκωτικών ή όχι. **Η γλώσσα διαμορφώνει τον πολιτισμό, τις απόψεις, τις στάσεις και τα ιδανικά μας.** Ας το έχουμε όλοι υπόψη μας!

ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ **ΟΡΟΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΟΥΣΙΩΝ / ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ** ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΡΑΧΩΝ

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΟΡΟΛΟΓΙΑ	ΜΗ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΟΡΟΛΟΓΙΑ / ΟΡΟΛΟΓΙΑ ΠΟΥ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ
Άτομο που κάνει χρήση ουσιών / ψυχοδραστικών ουσιών / ναρκωτικών	Χρήστης ναρκωτικών
Άτομο με μη επιβλαβή / μη ιατρική χρήση ουσιών/χρήση ναρκωτικών	Ψυχαγωγικοί, περιστασιακοί ή πειραματικοί χρήστες
Άτομο με σύνδρομο εξάρτησης από ουσίες / ναρκωτικά Άτομο με διαταραχή χρήσης ουσιών / ναρκωτικών Άτομο με προβληματική χρήση ναρκωτικών Άτομο που κάνει χρήση ουσιών / ναρκωτικών (όταν η χρήση δεν είναι επιβλαβής)	Εξαρτημένος Χρήστης ναρκωτικών / ουσιών Τοξικομανής Χασικλής κ.λπ.
Άτομο με διαταραχή χρήσης αλκοόλ	Αλκοολικός
Διαταραχή χρήσης ουσιών / ναρκωτικών Επιβλαβές πρότυπο χρήσης ουσιών / χρήσης ναρκωτικών	Συνήθεια χρήσης ναρκωτικών (Drug habit)

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΟΡΟΛΟΓΙΑ	ΜΗ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΟΡΟΛΟΓΙΑ / ΟΡΟΛΟΓΙΑ ΠΟΥ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ
Έχει διαταραχή χρήσης Χ	Εθισμένος στο Χ
Άτομο που μείωσε ή σταμάτησε τη χρήση της Χ ουσίας Άτομο που δεν κάνει χρήση ενεργά Άτομο σε ύφεση ή ανάρρωση Άτομο που είναι αρνητικό για χρήση ουσιών (μετά από τεστ) Άτομο με αρνητικό τεστ χρήσης	Καθαρός (ως άτομο) Νηφάλιος Εγκρατής
Άτομο που χρησιμοποιεί ενεργά ουσίες / ναρκωτικά Άτομο που είναι θετικό στη χρήση ουσιών / ναρκωτικών / Άτομο με θετικό τεστ χρήσης	Βρώμικος
Ανταπόκριση, έλεγχος, αντιμετώπιση, διαχείριση μείωσης της βλάβης που σχετίζεται με την Χ ουσία	Αγώνας ενάντια στα ναρκωτικά, Καταπολέμηση της μάστιγας των ναρκωτικών και άλλου τύπου πολέμιας γλώσσας
Εγκαταστάσεις ασφαλούς κατανάλωσης / χρήσης Επιβλεπόμενες εγκαταστάσεις ενέσιμης χρήσης	Δωμάτια ενέσιμης χρήσης
Άτομο σε ανάρρωση Άτομο που δεν χρησιμοποιεί ενεργά Άτομο σε μακροπρόθεσμη ανάρρωση	Πρώην ναρκομανής Αναμορφωμένος εξαρτημένος
Άτομο που κάνει ενέσιμη χρήση ψυχοδραστικών ουσιών / ναρκωτικών	Χρήστης ενέσιμων ναρκωτικών
Θεραπεία εξάρτησης από οπιοειδή Θεραπεία αγωνιστών οπιοειδών Φαρμακευτική αγωγή / φάρμακα / φαρμακοθεραπεία για διαταραχή χρήσης οπιοειδών	Θεραπεία υποκατάστασης οπιοειδών Θεραπεία υποκατάστασης Θεραπεία υποβοηθούμενη από φαρμακευτική αγωγή Θεραπεία συντήρησης με οπιοειδή
Θεραπεία για διακοπή (ή μείωση) της χρήσης ψυχοτρόπων ουσιών Θεραπεία διακοπής Πρόγραμμα διακοπής / μείωσης της χρήσης ουσιών	Αποτοξίνωση
Άτομο με διαταραχή χρήσης ουσιών Άτομο με διαταραχή χρήσης οπιοειδών ή άτομο με εθισμό στα οπιοειδή	Εξαρτημένος Χρήστης Χρήστης ουσιών ή ναρκωτικών Τοξικομανής Ναρκομανής ή Χασικλής